

بسم الله الرحمن الرحيم

به نام خدا

اجرای احکام مدنی

مؤلفان :

دکتر جلال جعفری

قادر نوری

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۵)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

سرشناسه: جعفری، جلال، ۱۳۵۶-
عنوان و نام پدیدآورندگان: اجرای احکام مدنی / مولفان جلال جعفری، قادر نوری.
مشخصات نشر: مشهد: ارسطو، ۱۴۰۵.
مشخصات ظاهری: ۱۸۹ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۳۱۱-۷
شناسه افزوده: نوری، قادر، ۱۳۶۲.
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: احکام مدنی - حقوق - مدنی
رده بندی کنگره: LB۱۰۲۸
رده بندی دیویی: ۳۷۱/۳۳۴
شماره کتابشناسی ملی: ۱۵۴۱۲۵۴۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

نام کتاب: اجرای احکام مدنی
مولفان: جلال جعفری - قادر نوری
ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم: محدثه فرهمند
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۵
چاپ: زبرجد
قیمت: ۳۲۰۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۳۱۱-۷
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

chaponashr.ir

iran-journals.com

فهرست

پیشگفتار:	۱۳
فصل اول: مفاهیم مرتبط با ماهیت اجرای احکام مدنی	۱۵
حکم مدنی	۱۶
اصل	۱۶
مبنای شناخت اصول اجرای احکام مدنی	۱۸
لزوم دادرسی منصفانه	۱۸
ماهیت اجرای احکام مدنی	۱۹
هدف اجرای حکم مدنی	۲۲
اصول مرتبط با ماهیت	۲۲
اصل لازم الاجرا بودن حکم قطعی	۲۳
اصل حاکمیت اراده محکوم‌له در اجرای حکم مدنی	۲۵
اصل لزوم مطابقت اقدامات اجرایی با مفاد حکم	۲۶
اصل احترام نسبت به اقدامات اجرایی	۲۷
اصول مرتبط با هدف	۲۸
اصل فوری بودن اجرای حکم مدنی	۲۹
اصل تداوم عملیات اجرایی حکم مدنی	۳۱
اصل موسع بودن اجرای حکم مدنی	۳۲
اصل تشریفاتی بودن اجرای حکم مدنی	۳۴
جمع بندی فصل:	۳۶

فصل دوم: راهکارهای موثر اجرای احکام مدنی..... ۳۷

مقدمه ۳۸

مبحث اول: توقیف اموال راهکار اجرای احکام مالی ۳۹

گفتار اول: چگونگی اعمال راهکار توقیف توسط محکوم‌له در حقوق ایران و فرانسه ۴۰

گفتار دوم: اثر توقیف در حقوق ایران و فرانسه ۴۱

گفتار سوم: بررسی امکان شناسایی اموال به عنوان یک ضرورت توقیف در حقوق ایران و فرانسه ۴۳

گفتار چهارم: اعمال راهکار مؤثر توقیف اموال محکوم‌علیه نزد ثالث ۴۶

مبحث دوم: اجبار مستقیم به اجرای حکم دادگاه ۴۸

گفتار اول: حبس بدهکار راهکاری کهن و فراگیر در اجرای احکام مالی ۴۸

گفتار دوم: جریمه مالی راهکاری در الزام محکوم‌علیه مدنی به اجرای حکم ۵۶

گفتار سوم: اجرای حکم به وسیله شخصی غیر از محکوم‌علیه ۶۱

گفتار چهارم: محرومیت محکوم‌علیه از حقوق اجتماعی برای الزام به اجرای حکم مدنی ۶۲

جمع بندی فصل: ۶۶

فصل سوم: موارد توقیف عملیات اجرای احکام مدنی ۶۹

مقدمه ۷۰

عملیات اجرایی ۷۲

توقیف عملیات اجرایی ۷۳

انقسام حکم لازم‌الاجرا و روند اجرای آنها ۷۴

موارد توقیف عملیات اجرای احکام مدنی ۷۷

توقیف عملیات اجرایی به حکم قانون ۷۷

توقیف عملیات اجرایی به دستور مراجع صلاحیت‌دار	۷۸
ابراز رسید محکوم‌له دایر بر رضایت او در تأخیر یا توقیف یا قطع اجرا	۷۸
ادعای متصرف مال موضوع محکوم‌به مبنی بر داشتن حق اعم از عین یا منافع	۷۸
ادعای شخص ثالث مبنی بر تلف مال توقیف شده بدون تعدی و تفریط نزد او	۷۹
توقیف عملیات اجرای حکمی که موضوع آن معین نباشد	۸۰
قرار قبول دادخواست و اخواهی	۸۰
درخواست نقض رأی از طرف دادستان کل کشور	۸۱
اعاده دادرسی	۸۱
مرور زمان و توقیف اجرا	۸۲
قرار قبول تجدیدنظرخواهی محکوم‌علیه به علت عذر موجه	۸۲
در اعتراض به تصرف ملک توسط دستگاه اجرایی	۸۲
تصحیح و اصلاح رأی	۸۳
اعتراض به رأی داور و توقف اجرای رأی دآوری	۸۳
ادعای مستثنیات دین بودن مال توقیف شده	۸۴
اعتراض شخص ثالث نسبت به مال توقیف شده	۸۵
تعطیل عملیات اجرا (اصطلاح قانونی مشابه توقیف)	۸۷
تعطیل عملیات اجرایی به دستور مقامات صلاحیت‌دار	۸۸
تعطیل عملیات اجرایی به سبب عمل منتسب به محکوم‌له	۸۸
رضایت محکوم‌له	۸۸
ابراء و تبدیل تعهد	۸۹
تعطیل عملیات اجرایی به سبب عمل منتسب به محکوم‌علیه	۸۹

انجام مدلول اجرائیه.....	۸۹
اعلام تهاوتر	۸۹
تعطیل عملیات اجرایی به حکم قانون.....	۹۰
عدم امکان اجرای حکم	۹۰
مالکیت ما فی الذمه	۹۰
شرایط صدور دستور توقیف عملیات اجرایی.....	۹۱
توقیف اجرای احکام خارجی و آرای داورى‌هاى بین‌المللى.....	۹۳
تمرکز یا عدم تمرکز اجرای احکام مدنى؟!	۹۶
تبعات و آثار اجتماعى منع توقف اجرای احکام مدنى.....	۹۷
مبانی اصل	۹۹
قلمرو اصل	۱۰۰
دستور موقت (دادرسی فوری)	۱۰۱
احکام	۱۰۲
آراء محاکم	۱۰۲
آراء صادره از محاکم کیفرى (جزایى)	۱۰۳
آراء دیگر مراجع	۱۰۴
نتایج و اصل منع توقف اجرای احکام	۱۰۴
۱- نتایج اصل	۱۰۴
۲- آثار اصل نسبت به طرفین و اشخاص ثالث	۱۰۶
جمع‌بندى فصل	۱۰۷

فصل چهارم: اجرای احکام مدنی و موانع آن در نظام قضایی ایران	۱۱۱
مقدمه	۱۱۲
مبانی نظری اجرای احکام مدنی	۱۱۳
مفهوم اجرای احکام مدنی	۱۱۳
حقوق مدنی و ارتباط آن با اجرای احکام	۱۱۴
مبانی اصولی اجرای احکام مدنی	۱۱۴
مقامات اجرایی در اجرای احکام مدنی	۱۱۶
نقش دیوان عدالت اداری در اجرای احکام مدنی	۱۱۶
چالش‌ها و مشکلات در اجرای احکام مدنی	۱۱۷
فرایند اجرای احکام مدنی	۱۱۸
مراحل درخواست اجراییه:	۱۱۸
مراحل صدور اجراییه:	۱۱۹
مراحل اقدام اجرایی:	۱۱۹
مراحل اجرای احکام غیرمالی:	۱۲۰
مراحل اعتراض به اجرای حکم:	۱۲۱
مراحل پایان اجرای حکم:	۱۲۲
موانع اجرای احکام مدنی در ایران	۱۲۲
موانع قانونی و قضایی	۱۲۳
ابهام و تعارض در قوانین	۱۲۳
مشکلات مربوط به صلاحیت دادگاه‌ها	۱۲۴
تأخیر در ابلاغ احکام و اجراییه‌ها	۱۲۴

۱۲۴.....	موانع اجرایی
۱۲۴.....	عدم شناسایی اموال محکوم علیه
۱۲۵.....	کمبود نیروی انسانی و امکانات اجرایی
۱۲۵.....	عدم همکاری سازمان ها و بانک ها
۱۲۵.....	اطاله دادرسی و اعتراض های مکرر
۱۲۵.....	موانع اقتصادی
۱۲۵.....	ناتوانی مالی محکوم علیه
۱۲۶.....	تأثیر نوسانات اقتصادی بر اجرای احکام
۱۲۶.....	موانع اجتماعی و فرهنگی
۱۲۶.....	مقاومت اجتماعی در برابر اجرای حکم
۱۲۶.....	بی اطلاعی افراد از حقوق خود
۱۲۶.....	مشکلات فرهنگی و عرفی
۱۲۷.....	مشکلات مربوط به دستگاه های اجرایی و قضایی
۱۲۷.....	کمبود نظارت بر مأموران اجرایی
۱۲۷.....	فساد اداری و مشکلات سازمانی
۱۲۷.....	تأخیر در فروش اموال توقیف شده
۱۲۷.....	مشکلات خاص در اجرای احکام غیرمالی
۱۲۷.....	مشکلات در اجرای احکام
۱۲۸.....	مشکلات در اجرای احکام خلع ید و تخلیه

فصل پنجم: واکاوی چالش‌های مزایده در قانون اجرای احکام مدنی..... ۱۲۹

مقدمه ۱۳۰

اهمیت در ماهیت حقوقی مزایده ۱۳۱

نارسایی‌های تکمیلی در مقطع پیش از برگزاری مزایده..... ۱۳۲

اهمیت در عداد متقاضیان برگزاری مزایده..... ۱۳۳

اهمیت در ابلاغ زمان مزایده به طرفین ۱۳۴

اهمیت در ابلاغ زمان مزایده به طرفین ۱۳۵

فقدان سازوکار قانونی در فروش سهام شرکت‌های بورسی ۱۳۷

همگام نبودن قانون با دارایی‌های نوین و فروش ارزهای دیجیتال ۱۳۸

نارسایی تقنینی حین برگزاری مزایده..... ۱۳۹

فقدان معیار مشخص برای قیمت مال در مزایده دوم ۱۳۹

اختلاف در مزام البرگزاری مزایده در صورت عدم خریداری در ۱۰ درصد ۱۴۱

ابهام در قابلیت فروش مال تمام مشاع غیرمنقول ۱۴۱

ابهام در تشخیص قیمت نهایی مال در مزایده ۱۴۲

ابهام در قابلیت عدول از فروش مزایده ۱۴۳

نقص قانون در قابلیت استرداد مزایده یا تأخیر در تحویل مال ۱۴۴

نارسایی‌های تقنینی پس از برگزاری مزایده ۱۴۴

ابهام در قابلیت شکایت از نحوه برگزاری مزایده..... ۱۴۴

اختلاف در قابلیت عدول از فروش مزایده ۱۴۵

ابهام در قابلیت اقامه دعوی مستقل برای ابطال مزایده..... ۱۴۵

ابهام در قابلیت اقامه دعوی جبران خسارت ناشی از برگزاری مزایده..... ۱۴۶

جمع بندی فصل ۱۴۷

فهرست منابع ۱۴۹

پیوست ۱۵۹

قانون اجرای احکام مدنی ۱۵۹

پیشگفتار:

قانون‌گذار در هر موضوعی، نظم حقوقی خاصی را ایجاد می‌کند که ایجاد آن یقیناً از پیش‌بینی نظریه‌پرداز برخوردار است. بر مبنای آن پیش‌بینی نظری، اصول کلی متناسب با «ماهیت» و «هدف» آن نظم حقوقی، راهنمای قانون‌گذار در تدوین مقررات مرتبط با آن حوزه خواهد بود. برای نمونه ملزوم ایجاد نظم در روابط حقوقی اشخاص با یکدیگر، آن حوزه قراردادهای آنها بوده است که این اصول در آن نظم حقوقی در قانون‌گذار شیوه‌ی طرح مورد‌های آنها را در همه حوزه‌های قراردادهای آنها و به دست آوردهای آنها از اهمیت بالایی برخوردار است.

علی‌رغم این اهمیت، پرداختن به اصول در موضوعات مختلف جزء عرصه‌های مغفول در ادبیات حقوقی است و بالتبع روش‌شناسی شناخت این اصول نیز مورد نظر قرار نگرفته است و جز در برخی حوزه‌های سستی مانند حقوق قراردادهای، به اصول مرتبط با آن نظم حقوقی پرداخته نمی‌شود. حتی در حوزه‌های حدید مانند آیین دادرسی مدنی که به وجود اصول لازم در متن قانون تصریح شده (ماده یک ق.م.آ) و آثاری بر نادیده‌گرفتن این اصول توسط مراجع دادرسی در نظر گرفته شده است (مانند بند ۳ ماده ۳۷۱ ق.م.آ) این اصول توسط حقوق‌دانان مورد شناسی قرار نگرفته است. این در حالی است که شناخت اصول امکان‌پذیر نیست. نظم قانون تصویب احکام اجرای احکام مدنی، به‌ویژه با تصویب قانون اجرای احکام مدنی از نیمه دوم قرن سیزدهم هجری شمسی، موضوع اجرای احکام مدنی و هدف آن را «اجرای حق» معین نموده است. این اصول را می‌توان با شناخت ماهیت موضوع اجرای احکام مدنی و هدف آن، یعنی اصول دست‌یابی حداکثری محکوم‌له به محکوم‌به (حق شناخته‌شده) در کمترین زمان و عناصر تشکیل‌دهنده آن، به عنوان یکی از اصول کلی شناخته‌شده در نظام‌های حقوقی، اصولی را مرتبط با ماهیت و هدف اجرای حکم مدنی ارائه نماید و تلاش دارد درآمدی بر مفهوم‌شناسی اصول در این نظم حقوقی خاص باشد.

فصل اول:

مفاهیم مرتبط با ماهیت اجرای احکام مدنی